

PERGALĖ

LIETUVOS KP(b) ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

ZARASAI

1952 m.

vasario mėn.

13

TREČIADIENIS

Nr.13(685)

Kaina 15 kap.

Numeryje:

1. Tarybų Lietuvoje—1 1952 metams—2 pusl. pusl.
2. S. SOLOVJOVAS Didžiųjų tautų didžioji draugystė—2 pusl.
3. F. RAMANAVIČIUS. Kolūkiečių gamybinis planas—4 pusl.
4. Iš ataskaitinių susirinkimų kolūkiuose—3 pusl.
5. Mums rašo—3 pusl.
6. L. SVETLOVA. „Nepaprasti“ dangaus reiškiniai

Kolūkiečių agitkolektyvas

Sėkmingai užbaigę 1951 žemės ūkio metus kolūkiečiai prisilma naujus įsipareigojimus kovoje už aukštą derlių, už tolesnį žemės ūkio pakilimą 1952 metais. Diena iš dienos vis plačiau išsivysto socialistinis lenktyniavimas už pavyzdinę pasirošimą pavasario sėjai.

Partinės organizacijos pašauktos vadovauti darbo bei politiniam kolūkiečių aktyvumui ir nukreipti jų pastangas į kovą už tolesnį organizacinį—ūkinį kolūkių sustiprinimą. Didelę paramą štamie darbe partinėms organizacijoms teikia agitatoriai. Kolūkiečių agitkolektyvų sudėtyje yra ne tik komunistai, bet ir nepartiniai bolševikai, atsidavę mūsų socialistinei Tėvynei.

Kaime myli ir gerbia tokius agitatorius, kurie gerai susivokia aplinkybę, moka išrinkti tai, kas svarbiausia, kas kaip tik jaudina ir domina šiuo metu žmones. Savo nuolatiniu kruopščiu darbu agitatoriai padeda auklėti darbo žmones komunisto dvasia.

Didelį auklėjimą darbą kolūkiečių tarpe atlieka „Bolševiko“ kolūkiečių agitkolektyvas, į kurį įeina komunistai, komjaunuoliai, mokytojai ir geriausiai kolūkiečiai—viso 14 žmonių. Kiekvieną mėnesį agitatoriai daro pasitarimus, kuriuose pasidalina darbo patirtimi, apsvaistomi agitkolektyvo darbo planai. Agitatoriai priskirti prie laukininkystės brigadų ir gyvulininkystės fermų, kur dažnai vyksta pasikalbėjimai, garsiniai laikraščių skaitymai. Reguliariai išleidžiami sienlaikraštis ir kovos lapeliai. Padaryta garbės ir rodiklių lentos, kuriose atžymimi pasiekti laimėjimai ir pirmūnų vardai.

Nuolatinę rūpinimąsi gyvulininkystės išvystymu, žemės ūkio artelės įstatų saugojimu rodo Stalino vardo kolūkiečių agitkolektyvas. Kolūkiuje išaugintas aukštas derlius, įvykdytas trimetis visuomeninės gyvulininkystės išvystymo planas. Agitatoriais čia dirba darbo pirmūnai, kuriuos gerbia visi kolūkiečiai.

Didelį agitacinį darbą atlieka Čapajevų vardo, „Po-

čiotnyj trud“ ir kitų kolūkių agitkolektyvai.

Agitkolektyvų darbo aktyvumas išaiškinamas tuo, kad šių kolūkių partinės organizacijos atidžiai seka jų darbą, klausia agitatorių ataskaitas, organizuoja darbo patirtimo pasidalinimą.

Tačiau visoje eilėje rajono partinių organizacijų tokio rūpinimosi agitatoriais, pagalboms jiems dar nėra. Mažai dėmesio kreipia į agitkolektyvo darbą Ždanovo vardo kolūkiečių partorganizacija. Partiniuose susirinkimuose ne klausomos agitatorių ataskaitos.

Agitatoriams reikalinga nuolatinė pagalba, operatyvus vadovavimas, instruktyvumas. Partorganizacijų sekretoriai asmeniškai privalo rūpintis agitkolektyvais, domėtis jų darbo turiniu.

Būtina taip sutvarkyti darbą, kad kiekvienas agitatorius pasikalbėjimas būtų konkretus, gyvas, įdomus, duotų klausytojams naujų žinių, pakeltų jų sąmoningumą, idėjinį ir kultūrinį lygį.

Rajono kolūkiuose vyksta pasirengimas pavasario sėjai. Agitatoriai turi tapti socialistinio lenktyniavimo už naują žemės ūkio pakilimą 1952 m. organizatoriais. Būtina išaiškinti visiems kolūkiečiams, kad aukštas derlius bus išaugintas tik tada, kai kolūkiečiai tinkamai pasiruoš pavasario sėjai, savalaikiai sudarys sėklų fondą, atremontuos inventorių, paruoš vietines ir atgabens mineralines trąšas.

Didelį dėmesį agitkolektyvai turi atkreipti į gyvulių žiemojimą fermose, į gyvulių priežiūros pagerinimą, teisingą ir ekonomišką pašarų naudojimą.

Dirbti aiškinamąjį darbą gyventojų tarpe—garbingas kaimo agitatorių uždavinys. Jie privalo nenuilstamai aiškinti darbo žmonėms partijos ir Tarybų vyriausybės politiką, demaskuoti Amerikos—Anglijos karo kurstytojų kėslus, kelti kolūkiečių budrumą ir socialistinį sąmoningumą, auklėti juos tarybinio patriotizmo ir begalinio atsidavimo bolševikų partijai ir komunisto reikalui dvasia.

Artėjant N. V. Gogolio mirties 100-osioms metinėms

ŠVENČIONĖLIAI, II. 11. (ELTA). Rajono darbo žmonių rodo didžiulį susidomėjimą N. V. Gogolio gyvenimu ir kūryba. Daugiau kaip 50 knygų su didžiojo rusų rašytojo kūriniais, turimų rajono bibliotekoje, visada yra skaitytojų skaitomos. Bib-

liotekoje pradėta rengti Gogolio veikalų „Vakarai vieniemyje ties Dikanka“ ir „Mirgorodas“ garsinius skaitymus, kurie pritraukia daug klausytojų. Suorganizuota N. V. Gogolio kūrinų paroda, išleistas sieninis laikraštis.

Tarybų Lietuvoje

Lietuvos TSR taikomojo meno Telšių mokykla rengia specialistų kadrus medžio, metalo ir keramikos srityse.

Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) keramikos skyriaus mokiniai Michalina Grabauskaitė, Antanas Žilvis ir Stasė Sragytė studijuoja geriausius aukštesnių kursų keramikos darbus.

Umbro nuotrauka

(ELTA).

Seminarai trimečių agro-zooteknikos kursų vedėjams

Visuose respublikos sričių centruose surengti dviejų dienų seminarai kolūkių trimečių agro-zooteknikos kursų vedėjams. Seminaruose apsvaistyti klausimai dėl mokslo eigos kursuose ir uždavinių, siekiant sėkmingai užbaigti mokslo metus, o taip pat dėl dėstymo metodikos.

Seminarų dalyviams Lietuvos žemės ūkio akademijos,

Lietuvos veterinarijos akademijos ir respublikos Mokslų akademijos profesorai, dėstytojai, moksliniai darbuotojai skaitė paskaitas apie naujausius tarybinio agronomijos bei zooteknikos mokslo pasiekimus. Metodiniais tikslais seminare buvo demonstruojami mokslo populiarizacijos filmai.

(ELTA).

Parėmė iniciatyvą

Našaus ir pasiaukojamo mūsų kolūkiečių statybininkų darbo dėka mūsų kolūkiuje atremontuota ir pastatyta eilė naujų pastatų. Turime 170 tonų talpos grūdų sandėlių, 4 arklides, 3 kiaulides, pašarų virtuvę, praplėsta plytinė, prie jos pastatyta 2 naujos patalpos plytų džiovinimui. Neseniai įvyko kolūkiečių

valdybos posėdis, kuriame dalyvavo statybos brigada. Jame buvo apsvaistytas „Pamiat Lenina“ kolūkiečių kreipimasis. Mes prisiėmėme naujus įsipareigojimus vykdant statybos darbus. Numatyta šiais metais pastatyti 119 vietų kiaulidę ir 80 vietų veršidę. Iki kovo mėnesio 1 d. visą sta-

tybinę medžiagą—500 kub. metrų—atgabensime į statybos vietą ir paruošime ją statybai.

Statybos sezoną mūsų kolūkiečių statybos brigada sutiks pilnai pasiruošusi.

P. Grigorjevas

Ždanovo vardo kolūkiečių pirmininkas

Visuomeninių pastatų statyba mūsų kolūkiuje pradėta praėjusiais metais. Pastatėme tipinį grūdų sandėlį, atremontavome patalpas visuomeniniams gyvuliams, pastatėme naujas patalpas pašarui.

Neseniai mes apsvaistėme „Pamiat Lenina“ žemės ūkio artelės kolūkiečių kreipimąsi į visus rajono kolūkiečius ir

statybos brigadų narius dėl statybinės medžiagos parengimo ir visuomeninių pastatų statybos išvystymo.

Paremdami šį kreipimąsi, mes nutarėme artimiausiu laiku, esant geram rogių keliui, atgabenti statybinę medžiagą, kuri jau išpirkta. Tuojau pradėsime gaminti statybos detales. Statybos

sezoną sutiksime pilnai pasiruošę.

Šiais metais numatome pastatyti tipinę arklidę ir veršidę 40 veršiukų.

A. Špūras

„Aušros“ kolūkiečių statybos brigados brigadininkas

Didžiųjų tautų didžioji draugystė

Kinijos ir Tarybų Sąjungos tautų draugystė sustiprėjo nugalėjus didžiąją Spalio socialistinei revoliucijai, reiškusiai pagrindinį posūkį žmonių istorijoje.

Kinų tauta, įkvėpta didžiųjų, nemirstamų Lenino—Stalino idėjų, pakilo į ryžtingą kovą už savo laisvę ir nepriklausomybę. Ir šioje kovoje ji nuolat jautė didžiulę moralinę Tarybų Sąjungos paramą ir pagalbą.

Geriausią Kinijos žmonės, tikrieji savo šalies patriotai, suprato, kad tik gyvendama draugystėje ir sąjungoje su Tarybų Sąjungos tautomis, jų šalis galės pasiekti tikrą laisvę ir nepriklausomybę. Didysis Kinijos revoliucionierius—demokratas daktaras Sun Jat—senas rašė: „...Brangūs draugai, aš noriu išreikšti viltį, jog greit ateis diena, kai TSRS sveikins galingą laisvą Kiniją kaip draugą ir sąjungininką, ir kad didžioje kovoje už pasaulio pavergtųjų tautų išvadavimą sąjungininkai žengs į pergalę pety į pety“.

Ir ši diena atėjo. Kinų tauta, komunistų partijos vadovaujama, nutraukė ir nusišmetė kolonijinės vergovės grandines, apvalė savo žemę nuo imperialistų ir jų gominančių pakalikų ir pasiekė savo amžinos svajonės įvykdymą.

Ši pasaulinė—istorinė kinų tautos pergalė tapo galima dėka to, kad Tarybinė Armija, didžiojo Stalino vadovaujama, sutriuškino Vokietijos fašizmą ir Japonijos militarizmą. 1949 m. spalio 1 d. buvo

paskelbta Kinijos Liaudies Respublika. Tarybų Sąjunga, ištikiama savo užsienio politikos leninišioms—stalininiams principams, pirmoji pripažino jaunąją respubliką, pirmoji sudarė su ja draugystės, sąjungos ir savitarpio pagalbos sutartį. Ši sutartis, kuri buvo pasirašyta 1950 m. vasario 14 d., amžiams užvirtino dviejų didžiųjų šalių tautų brolišką draugystę.

„Draugystės, sąjungos ir savitarpio pagalbos sutarties pasirašymas,—sako Mao Czedunas,—ne tik teikia didžiausią pagalbą kuriant naująją Kiniją, bet ir yra galingas laidas kovoje prieš agresiją ir už taikos bei saugumo išsaugojimą Tolumuosiuose Rytuose ir visame pasaulyje“.

Vienu metu su sutarties pasirašymu Tarybų Sąjunga ir Kinija sudarė keletą sutarimų, numatančių perduoti Kinijos Liaudies Respublikai teisę į anksčiau bendrai valdytą Kinijos Čančuno geležinkelį, tarybinės kariuomenės evakuavimą iš Port—Arturo ir ten pastatytų įrenginių perdavimą Kinijai. Tarybų vyriausybė suteikė Kinijos Liaudies Respublikai lengvatinėmis sąlygomis ilgalaikį kreditą ir nemokamai perdavė jai eilės tarybinių organizacijų turimą Mandžiurijoje.

Pasiremama Tarybų Sąjungos draugyste ir nesavanaudiška pagalba, kinų tauta per praėjusius dvejus metus pasiekė didžiulius laimėjimus visose ekonominio, politinio ir kultūrinio šalies gyvenimo srityse. Eilėje sunkiosios

pramonės šakų jau viršytas aukščiausias prieškarinis gamybos lygis. Šiaurės Rytų Kinijoje—svarbiausioje šalies pramonės bazėje—valstybinių įmonių bendrosios produkcijos apimtis padidėjo 1951 m., palyginti su 1949 m., beveik du kartus.

Dideli laimėjimai pasiekti vystant žemės ūkį. Agrarinės reformos įvykdymas ir platus tarybinės technikos pritaikymas sukūrė palankias sąlygas derlingumui pakelti, amžinam valstiečių ūkių atsilikimui likviduoti. Praėjusiais metais buvo surinkta grūdų 8 proc. daugiau, negu 1950 m., kas sudarė 92,8 proc. prieškarinio lygio, o medvilnės derlius viršijo 1950 m. derlių 36,3 proc. ir 1936 m. derlių—10 proc.

„Pagalba, kurią teikia tarybiniai specialistai Kinijai ekonominėje statyboje,—rašė laikraštis „Ženminžibao“,—sukelta mumyse giliausio dėkingumo jausmą“. Už visa tai Kinijos liaudis be galo dėkinga tarybinei liaudžiui.

Metai iš metų plečiasi ir stiprėja dviejų didžiųjų šalių tautų kultūriniai ryšiai. Tarybų Sąjungoje ir naujojoje Kinijoje lankėsi dešimtys Kinijos ir Tarybų Sąjungos mokslo, kultūros ir meno veikėjų delegacijų. Apie 20 milijonų žmonių Kinijoje yra Kinijos—Tarybų Sąjungos draugystės draugijos nariai. Dešimtys milijonų žmonių mokosi rusų kalbos. Visur rengiamos parodos, pasakojančios apie Tarybų Sąjungos gyvenimą, organizuojami Kinijos—Tarybų Sąjungos drau-

gystės mėnesiai, tarybinių filmų kino festivaliai ir t.t.

Nustatyti glaudūs prekybiniai santykiai tarp Kinijos ir TSRS palankiai veikia Kinijos ekonomikos išsivystymą. Imperialistinių grobikų, mėginusių ekonomine blokada nusilpninti jaunąją Kinijos respubliką, planai patyrė krachą.

Tarybų Sąjungos—Kinijos sutartis yra persunkta taikos siekimo ir tarptautinės draugystės. „Kinija ir Tarybų Sąjunga,—nurodo Čou En—lajus,—vykdo glaudų bendradarbiavimą vardan taikos, teisingumo ir visuotinio saugumo. Šis bendradarbiavimas išreiškia ne tik Kinijos ir Tarybų Sąjungos tautų interesus, bet ir interesus visų Rytų ir viso pasaulio tautų, kurioms yra brangūs taika ir teisingumas.“

Tarybų Sąjungos draugystėje išvaduotoji Kinijos liaudis semiasi jėgų ir pasitikėjimo savo nenugalimumu. Pergalės, kurias laimėjo Korėjos Liaudies armija ir Kinijos Liaudies savanoriai, sukėlė naują galingą nacionalinio išvaduojamojo judėjimo pakilimą kolonijinėse ir pusiau-kolonijinėse šalyse.

Imperialistinių agresorių, siekiančių pradėti naujas kruvinas žudynes, kelyje stovi diena iš dienos stiprėjanti galinga taikos ir demokratijos stovykla, kurios pagrindas yra didžioji ir nepalaužiama Tarybų Sąjungos ir Kinijos tautų draugystė.

S. Solovjovas

Nesirūpina mineralinėmis trąšomis

Kolūkiuose vyksta pasiruošimas pavasario sėjai. Žymią vietą ruošiantis sėjai užima savalaikis apsirūpinimas mineralinėmis trąšomis.

Apie tai užmiršo Salomėjos Nėries kolūkio valdyba. Kolūkyje yra užtekinai darbo jėgos, taip pat traukiamosios jėgos, todėl reikia nedelsiant susirūpinti mineralinių trąšų parsigabėnimu.

S. Juškėnas

Kolūkis pasirengė pavasario sėjai

Sparčiais tempais remontuojamas žemės ūkio inventorių „Pamiat Lenina“ kolūkyje. Kolūkio kalvis A. Atajėvas išdirbio normą kasdien viršija. Kolūkis apsirūpino mineralinėmis trąšomis. Sėklų fondas supiltas tik geros rūšies sėkla.

L. Mackevičienė

Paspirtinti linų paruošas

Linų paruošas—valstybinės svarbos uždavinys. Dauguma rajono kolūkių šį reikalą rimtai suprato ir įvertino. Linų paruošų pristatymas baigiamas „Ažuolo“, Čapajevos vardo, Julijos Zemaltės vardo kolūkiuose. Čia linų paruošų pristatymo planas įvykdytas 90-94 proc.

Neblogai organizuotas linų paruošų pristatymas Puškino vardo kolūkyje. Kolūkis planą įvykdė 71,3 proc.

Visai bloga padėtis yra M. Melnikaitės vardo kolūkyje. Čia linų paruošų planas įvykdytas tik 2,6 proc.

Molotovo vardo, S. Nėries vardo ir „Tarybų Lietuvos“ kolūkiai paskutiniu metu nedavė nė kilogramo linų.

Kolūkiai turi nedelsiant paspartinti linų apdirbimą ir pristatymą valstybei.

Gimsta milžiniškos vandens saugyklos

Pastarosios dienos buvo pažymėtos stambiu įvykiu—prasidėjo dviejų milžiniškų vandens saugyklų—Cimlinskos jūros prie Dono ir Karpovkos vandens saugyk-

los tarp Dono ir Volgos upių sukūrimas. Pirmųjų didžiųjų komunizmo statybų—Volgos—Dono—bruožai tampa vis aiškesni.

Sausio mėn. viduryje pra-

sidėjo Cimlinskos jūros baseino, prasidedančio žemiau Kalačo, netoli Novo-Solionovsko gyvenvietės pripildymas. Ten Donas yra užtvartas 13 kilometrų užtvanka.

Dabar didžiulėje dauboje pradėjo kauptis vanduo. Pavasario potvynio metu milžiniška lėkštė prisipildys ligi kraštų.

(TASS—ELTA)

Kolūkio gamybinis planas 1952 metams

Visą ūkinį mūsų šalies gyvenimą, tame tarpe ir žemės ūkio vystymąsi vairuoja vieningas valstybinis planas.

Valstybinis planas žemės ūkiui išvystyti 1952 metais numato kaip svarbiausią uždavinį žymiai pakelti žemės ūkio kultūrų derlingumą, padidinti visuomeninių gyvulių skaičių tuo pačiu metu pakeliant jų produktyvumą, toliau sustiprinti kolūkius organizaciniu—ūkiniu atžvilgiu ir pakelti kolūkiečių materialinę gerovę.

Svarbi sąlyga šiam uždaviniui sėkmingai įvykdyti yra laiku ir teisingai sudaryti kiekvieno kolūkio metinį gamybinį planą bei išlaidų—pajamų sąmatą ir organizuoti kovą už jų įgyvendinimą.

Greta bendrų skaičių apie pasėlių plotą, įvairių kultūrų derlių ir t. t. kolūkio gamybiniame plane turi būti smulkiai nurodyta, kokiuose baruose kiekviena brigada pasės atskiras žemės ūkio kultūras, kokie žemės ūkio dar-

bai bei agrotechninės priemonės ir kokiais terminais turi būti įvykdyti, siekiant užtikrinti nustatyto derliaus gavimą. Tarp kitų agrotechninių priemonių plane turi būti smulkiai nurodyta, kaip bus paruoštos ir išnaudotos vietinės trąšos, o taip pat, kaip bus panaudotos iš valstybės gautos mineralinės trąšos.

Sudarant gamybinį planą, kiekviename kolūkyje turi būti ypatingai kruopščiai apgalvoti kiekvienos brigados darbai pagal atskiras žemės ūkio kultūras. Iš anksto turi būti tiksliai nustatyta, kokius darbus įvykdyti laukininkystės brigada savo jėgomis ir kokius darbus atliks MTS traktoriai ir mašinos.

Gamybiniame plane pateikiama plati programa kolūkyje numatomų priemonių valstybiniam gyvulininkystės išvystymui planui įvykdyti. Plane smulkiai nurodoma, kokiū būdu bus padidintas visuomeninių gyvulių skaičius fer-

mose, kokiomis priemonėmis bus užtikrintas jų produktyvumo pakėlimas, nurodomas pašarų kiekis, reikalingas kiekvienai gyvulių rūšiai, ir numatoma tvarka bei būdai jiems sukaupti, nustatoma, kiek reikia ganyklų, ir nurodomos priemonės, užtikrinančios jų teisingą naudojimą. Kolūkio plane turi būti numatytos zootechninės ir veterinarinės priemonės gyvulių kokybei gerinti, jų produktyvumui kelti.

Vienu metu su gamybiniu planu turi būti paruoštos metinės gamybinės užduotys kiekvienai gyvulininkystės fermai. Jose numatoma, kokios gyvulių grupės ir rūšys pritrūtinamos prie atskirų kolūkiečių nuolatinei priežiūrai, nustatomos priauglio gavimo, pieno primelžimo, nupenėjimo, vilnos prikėpimo ir kitų rūšių darbų užduotys, o taip pat numatomos konkrečios priemonės įdiegiant į gyvulininkystę priešakines priemones karvių išmilžiu

padidinti, priaugliui išsaugoti ir išauginti, gyvuliams nupenėti. Gamybinėse užduotyse turi būti smulkiai nurodyta, kaip bus naudojami išskirti pašarai.

Kolūkio gamybiniame plane turi būti taip pat smulkiai išdėstyta programa gyvulininkystės ir kitiems visuomeniniams ūkiniams bei kultūrininiams būtinumams pastatams statyti, nurodant statybinių medžiagų šaltinius ir jų paruošimo tvarką, o taip pat programa pagalbinėms įmonėms išvystyti ir visų kitų visuomeninio ūkio šakų gamybinis planas.

Svarbi gamybinio plano dalis yra skyrius apie darbo organizavimo planavimą. Remiantis kolūkyje priimtomis išdirbio normomis ir jų įkainavimu darbadaeniais bei numatyta darbo apimtimi, sudaromas darbadienų sunaudojimo planas kiekvienai brigadai, fermai, statybai ir administracinio—aptarnaujančio personalo apmokėjimui.

Baigiamoje gamybinio plano dalyje numatomas visų

produkcijos rūšių paskirstymas.

Remiantis gamybiniu planu ir vienu metu su juo kiekviename kolūkyje turi būti sudaryta ir piniginė pajamų—išlaidų sąmata. Joje turi būti numatytos piniginės kolūkio pajamos bei lėšų išleidimas mokesčiams valstybei mokėti, paskoloms gražinti, gamybai plėsti, nedalomiesiems fondams papildyti, darbadieniams apmokėti.

Dabartiniu momentu kiekvienam kolūkiui yra iškilęs uždavinys trumpiausiu laiku paruošti gamybinį planą 1952 metams, kad valdyba ir visi kolūkiečiai galėtų matyti savo visuomeninio ūkio augimo vaizdą.

Gamybinis planas—tai galinga priemonė kolūkiečių aktyvumui ir iniciatyvai mobilizuoti pasirengiant pavasario sėjai ir vykdant visus kitus žemės ūkio darbus.

F. Ramanavičius
LTSR Žemės ūkio ministerijos organizacinės kolūkių statybos valdybos viršininko pavaduotojas

Iš ataskaitinių susirinkimų kolūkiuose

Už tolesnį kolūkio suklestėjimą

Neseniai įvyko Stalino vardo kolūkio ataskaitinis susirinkimas. Tai diena, kada kolūkiečiai suvedė sustabdyto kolūkio vienu darbo metų rezultatus, numatė uždavinius toliau stiprinant artelės visuomeninį ūkį, keliant savo gerbūvį.

Kolūkio pirmininkas drg. Kazanovas ataskaitiniame pranešime papasakojo, kolūkių laimėjimų pasiekė kolūkis per praėjusius metus. Sėkmingai įvykdyti visi žemės ūkio darbai, pagerėjo darbo organizacija, pakilo kolūkiečių pajamos.

Praėjusiais metais kolūkyje išplėsti pasėlių plotai. Pavasario sėjos planas pagal visas kultūras viršytas. Vykdydami Vyriausybės nutarimą „Dėl priemonių tolesniam žemės ūkio išvystymui Lietuvos TSR“, kolūkiečiai pasėjo daugiau vertingų žemės ūkio kultūrų: 52 ha kviečių, 44 ha miežių, 51 ha žirnių, palyginti su 1950 m.

Derlingumui pakelti buvo plačiai pritaikytos priešakinio agrotėchnikos mokslo priemonės. Didesnė sėjos dalis buvo vykdoma eiline sėjama mašina, kai kuriuose sklypuose buvo taikoma kryžminė sėja, dirva buvo gerai įdirbta. Pasėlių tręšimui kolūkis panaudojo 320 tonų mineralinių ir daug natūralinių trąšų. Pravedant sėją buvo griežtai prisilaikoma sutrauktų agrotechnikos terminų.

Žymiai pakilo laukų derlingumas. Pirmoje brigadoje (brigadininkas Bobkovas) žeminių kviečių derlingumas siekia 18 ctn., miežių — 18, vasarinių kviečių „Gražučiai“ — 16 ir bulvių 200 ctn. iš ha. Geras pagrindas padėtas sekančių metų derliui. Žiemkenčiams žemė buvo įdirbta ir įtręšta. Žiemkenčių pasėlių plotas padidėjo 60 ha, palyginti su 1950 m.

Gerų rodiklių pasiekta gyvulininkystėje. Įvykdytas ir viršytas trimetis visuomeninės gyvulininkystės išvystymo planas. Visuomeninės gyvulininkystės fermose yra 151 stambus rąguotis, 183 kiaulės, 129 avys ir 822 paukščiai. Pakilo gyvulių produktyvumas. Gyvulininkystės darbuotojai taiko pirmūnų patyrimą gyvulių produktyvumui kelti. Karvių melžėja J. Vasiliauskienė, nuolat gerindama karvių priežiūrą, iš kiekvienos jai

priskirtų karvių primelžė po 2300 litrų pieno.

Gyvulininkystė — pelninga ūkio šaka. Praėjusiais metais iš gyvulininkystės fermų gauta 39 774 rb. pajamų.

Plečiama visuomeninių pastatų statyba. Per praėjusius metus kolūkyje pastatyta arklidė, tipinė karvidė su automatinėmis girdyklomis, pradėta siloso bokšto statyba ir atlikta eilė kitų statybos ir kapitalinio remonto darbų. Pradėta kolūkio gyvenvietės statyba, pernešami į gyvenvietę gyvenamieji namai. Nepalyginamai sustiprėjo darbo organizacija ir drausmė. Palyginus darbdarbių minimumo įvykdymą su 1950 m., matyti, kad 1950 m. kolūkyje darbdarbių minimumo neįvykdė 50 kolūkiečių, o 1951 metais tik 2 ir tai dėl svarbių priežasčių. Didelę reikšmę darbo organizacijos pagerinimui ir darbo drausmės sustiprinimui turėjo kolūkio sezoninis vaikų lopšelis. Pakilo darbo našumas. Dauguma kolūkiečių išdirbio normas žymiai viršijo. Iškilė eilė socialistinio darbo pirmūnų. Tokie kolūkiečiai, kaip Kuolys, Vitkauskas, dirbdami arklinėmis kertamosiomis mašinomis, esant išdirbio normai 3,5 ha, nukirsdavo po 9 ha javų. Jų pavyzdžiu seka daug kolūkiečių, kaip Andrijauskas, Makarovas ir visa eilė kitų.

Didelis dėmesys skiriamas kadrų ruošimui. Statybos brigados brigadininkas mechanikas A. Subotinas baigė Vepriuose mechanizatorių kursus, fermų vedėjas mokosi gyvulininkystės fermų vedėjų paruošimo kursuose. Kolūkyje vyksta agrozootechnikos kursai, kuriuose mokosi laukininkystės ir gyvulininkystės darbuotojai.

Didelę pagalbą kolūkiui suteikė MTS. Traktoriais suarta, pervedus į minkštą arimą, 1382 ha (planas 1355 ha), kūlimo darbai buvo vykdomi sudėtingomis kuliavimo agregatais, veikė linų apdirbimo mašinomis, lengvėja kolūkiečių darbas. Kolūkis turi savo sunkvežimį ir daug žemės ūkio mašinų.

Pilnai ir pirmą laiką kolūkis atsiskaitė su valstybe, sudarė visus reikalingus fondus. Gausios ir kolūkiečių pajamos. Už darbdarbius išduota po 2 kg grūdų, po 2,6 kg pašarų, o taip pat bulvių ir kitų

produktų. Kolūkiečio Vitkausko šeima gavo daugiau 2 tonų grūdų. Stambias pajamas gavo Šeduikio, Kuolio ir kitų kolūkiečių šeimos.

Kolūkis sėkmingai ruošiasi pavasario sėjai. Baigiamas remontuoti inventorių, paruoštos geros sėklos. Šiais metais kolūkis sėjai panauduos tik veislinę sėklą.

Po pranešimo išsivysčiusiose diskusijose kolūkiečiai išskėlė esamus trūkumus ir numatė priemones tolesniam artelės stiprinimui organizaciniu ir ūkiniu atžvilgiu.

Kolūketis Vitkauskas pažymėjo, kad dar per mažai gerbiamas visuomeninis turtas, dar pasitaikė faktų, kad derliaus nuėmimo ir kūlimo metu kai kurie kolūkiečiai nesaugojo derliaus nuo išbyrėjimo, tokiu būdu darėdami kolūkiui nuostolius.

Apie trūkumus gyvulininkystės fermoje kalbėjo kolūketis J. Marcinkevičius. Jis nurodė, kad norint pasiekti aukštesnio gyvulių produktyvumo, reikia geriau organizuoti darbą fermose. Dabar kiekviena melžėja prižiūri po 18 karvių. Karvių priežiūra dėl tos priežasties nėra patenkinama. Kiekvienai melžėjai reikia priskirti ne daugiau kaip 13 karvių.

Eilė kolūkiečių kritikavo kolūkio valdybą, kad ji per mažai rūpinasi teisingos sėjomainos įvedimu.

Statybos brigados brigadininkas Subotinas kritikavo MTS, kuri laiku nebaigė ir nekokybiškai įrengė automatines girdyklas stambių raguočių fermoje.

Didelius trūkumus MTS darbe išskėlė kolūkio agronomas drg. Overkinas. Jis pažymėjo, kad laukininkystės ir traktorinės brigados neturėjo kontakto darbe. Traktorinių brigadų brigadininkai nedalyvavo valdybos posėdžiuose. Kai kurie darbai buvo atlikti nekokybiškai ir pavėluotai.

Bendras kolūkiečių susirinkimas priėmė nutarimą dėl pastatymo šiais metais tarpkolūkinės hidroelektrinės drauge su Puškino vardo kolūkiu ir iki pavasario pastatyti klubą. Kolūkiečiai numatė priemones esamiems trūkumams pašalinti ir kolūkiui toliau stiprinti.

J. Barauskas

Ūkinių metų rezultatus suvedant

Vasario 5 d. įvyko ataskaitinis susirinkimas Julijos Žemaitės vardo kolūkyje. Pranešimą padarė kolūkio pirmininkas drg. Kurakinis. Susirinkime buvo apsvaistyti praėjusių ūkinių metų darbo rezultatai, patvirtintas kolūkiečių pajamų paskirstymas.

Praėjusieji ūkiniai metai parodė, kad kolūkis yra pažengęs pirmyn stiprinant visuomeninį ūkį, ką rodo ir kolūkiečių pajamos, kurios, pa-

lyginti su 1950 metais, išaugo. Eilė kolūkiečių išdirbo daug darbdarbių, kaip pvz., O. Latvelienė, nežiūrint senyvo amžiaus, išdirbo 230 darbdarbių.

Ataskaitiniame susirinkime buvo išskirti ir žymūs trūkumai. Kolūkyje buvo pažėdžiami žemės ūkio artelės įstatai, blogai sutvarkyta darbo apskaita. Kolūkyje dar yra kolūkiečių, kaip V. Valainienė, S. Vaitkūnienė ir

kt., kurie neišdirbo nustatyto darbdarbių minimumo.

Kolūkiečiai kritikavo revizijos komisiją, kuri per visus metus nepadarė nė vienos nuodugnios revizijos.

Kolūkiečiai prisiėmė įsipareigojimą sekančiais metais pakelti darbo našumą, pasiekti laimėjimų vystant kolūkių organizaciniu-ūkiniu atžvilgiu.

A. Popovas

MUMS RAŠO

Daugiau rūpintis gyvulininkystės fermomis

Gyvulininkystės ferma kolūkyje turi didelę reikšmę, ji yra svarbus kolūkio pajamų šaltinis. Todėl į visuomeninės gyvulininkystės fermas turi būti kreipiamas rimtas dėmesys.

Visai kitaip yra „30 let komsomola“ kolūkyje. Nors produktyvios gyvulininkystės vystymui čia sąlygos yra, bet darbas gyvulininkystės fermose yra apleistas. Blogai prižiūrimas bulius — reproduktorius. Jis stovi tvarte, kuris yra be durų, neįrengtos ędžios, pašaras metamas tiesiog ant žemės. Negeresnė padėtis ir stambių raguočių prieauglio tvartuose. Tvirtai niekad nevalomi, gyvuliai taip pat nevalomi.

Didelė kaltė dėl blogos gyvulių priežiūros krinta fermų vedėjui Vėtriniui. Jis mažai domisi esama padėtimi. Dėl blogos gyvulių priežiūros jis ne kartą buvo įspėtas gyvulininkystės specialistų,

bet padėtis nepasikeitė.

Kolūkio valdyba neatsižvelgia į gautų iš gyvulininkystės fermų lėšų teisingą panaudojimą. Pinigai, gauti už parduotus paukščius ir kitus gyvulius, buvo panaudoti visai kitiems reikalams, nors gyvulininkystės fermos ir nesukomplektuotos.

Neseniai pagal kolūkio valdybos sprendimą buvo pirkti pas fermos vedėją drg. Vėtrinį karvė, kuri netinka nei veislei, nei mėšai.

Nerado kolūkyje atgarsio ir Jurbarko rajono kolūkiečių kreipimasis. Jis nebuvo apsvaistytas, gyvulininkystės darbuotojai su juo nesupažindinti, nešiimta jokių priemonių darbu gyvulininkystės srityje pagerinti.

Padėtis gyvulininkystės fermose nedelsiant turi būti ištaisyta, nes tai daro didelius nuostolius kolūkio visuomeniniam ūkiui.

B. Zarinskis

Globokime žuvis

Zarasų rajonas yra vienas ežeringiausių Lietuvos TSR. Todėl tinkamas žvejybos išvystymas rajone yra svarbus dalykas.

1951 m. žvejų brigados buvo sudarytos šešiuose rajono kolūkiuose. Neblogai padirbėjo Puškino vardo kolūkio žvejų brigada (brigadininkas drg. Gerasimovas), įvykdžiusi metinį žuvis sugavimo planą 102,2 proc., „Bolševiko“ kolūkio žvejų brigada (brigadininkas Rimša), įvykdžiusi vežtų sugavimo planą 321,3 proc. Žvejų brigados davė kolūkiams žymias pajamas.

Vystant šią ūkio šaką, labai svarbu, kad žvejyba vykėtų planingai, kad nebūtų pažeidžiama žvejybos periodizacija.

Žuvys neršti pradeda gegužės — birželio mėnesiais, išskyrus lydeką, kurios neršia kovo — balandžio mėnesiais. Šiuo laikotarpiu žvejyba yra draudžiama, nes tai veda prie žuvų naikinimo. Daug žalos žuvininkystei neršto metu padaro brakonieriai, kurie, pasinaudodami tuo, kad žuvis neršto metu nustoja vikrumo ir bū-

na seklumoje, jas įvairiais būdais gaudo.

Didelę žalą žuvų ūkiui daro jaunų žuvų gaudymas. Žuvis pilnai subręsta tik per 2—5 metus. Pirmaisiais metais jos užauga tik po 20—30 gramų, antrais — po 120—160 gramų, todėl jaunų žuvų gaudymas jokios naudos neatneša.

Norint apsaugoti žuvų prieauglį nuo išnaikinimo, reikia prisilaikyti nustatytų žvejybos taisyklių; tinklo akys turi būti ne mažesnės, kaip nustatyta pagal žuvų rūšis. Sugautą prieauglį reikia paleisti atgal į vandenį.

Žiemos metu, užšalus ežerams, reikia sekti, kad žuvis netroškėtų. Ypač tai dažnai pasitaiko negiliuose, dumblietuose ežeruose. Pradėjus žuvis trokšti, reikia kirsti eketes, kad žuvis gautų gryno oro.

Tinkamai sutvarkius žvejyba, apsaugant žuvis nuo išnaikinimo, galima bus pasiekti žvejybos srityje žymiai geresnių rezultatų.

V. Čiburys

Zarasų rajono žuvų ūkio inspektorius

Mokyklos saviveiklininkai kolūkyje

Šiomis dienomis į „Krasnyj Oktjabr“ kolūkį lankėsi Zarasų vidurinės mokyklos № 1 dramos ratelio nariai. Jie suvaidino Kravčenko pjesę „Karšta diena“. Programoje

buvo taip pat tautiniai šokiai ir baletas. Kolūkiečiai meline programa buvo patenkinti.

S. Rudokas

„Pergalės“ medžiagos pėdsakais

„Blogai atlieka savo pareigas“

Tokio pavadinimo korespondencija buvo atspausdinta „Pergalės“ № 8 (680). Joje buvo kritikuojamas blogas Ždanovo vardo kolūkio laiškanėšio J. Mažeikos darbas.

Ždanovo vardo kolūkio

valdybos pirmininkas drg. Grigorjevas praneša, kad faktai, minėtieji korespondencijoje, pasitvirtino. Laiškanėšys J. Mažeika už blogą pareigų atlikimą perspėtas.

Maršalo Coibalsano laidotuvės

9 vasario Mongolijos liaudies palydėjo į paskutinę kelionę savo ištikimą sūnų ir įžymų vadą Mongolijos Liaudies Respublikos ministrą pirmininką, Mongolijos Liaudies revoliucinės partijos CK Politbiuro narį maršalą Chorlogijną Coibalsaną. Per tris dienas maršalo Coibalsano karstą didžiojoje Vyriausybės rūmų salėje aplankė daugiau 100 tūkstančių darbininkų, tarnautojų, gyvulių augintojų, literatūros, mokslo ir meno veikėjų, studentų, Mongolijos armijos karių.

Suche—Batoro aikštėje į gedulo mitingą susirinko dau-

giau kaip 30.000 sostinės darbo žmonių ir atstovų nuo visų šalies aimakų.

Mitinge žodis suteikiamas MLRP CK generaliniam sekretoriui ministro pirmininko pavaduotojui J. Cedenbalui, TSRS vyriausybės delegacijos vadovui M.P. Tarasovui, Tarybų Sąjungos maršalui S. M. Budionui, Mongolijos darbo žmonių atstovams.

Po mingo įvyko laidotuvės. Karstas su maršalo Coibalsano kūnu padėtas į specialiai įrengtą kapą priešais respublikos vyriausybės rūmus.

(TASS).

Potvynis Turkijoje

STAMBULAS, II. 11 d. (TASS). Spaudos pranešimais, dėl smarkių, kelias dienas trukusių liūčių, Vakarų Anatolijoje apsemti dideli plotai Aidyno, Izmito, Maniso, Balykasro ir Burso vilajetuose. Kai kuriose upėse,

ypač Gedizėje ir Susure vandens lygis pakilo 5 m. Apsemta kelėtas kaimų. Ryšiai tarp kai kurių gyvenviečių nutraukti. Padaryta didelė žala pasėliams.

(ELTA).

Laiku šalinti trūkumus priešgaisrinėje apsaugoje

Šių metų vasario mėn. 7 d. rajone įvyko Tarp-rajoninės Savanorių Gaisrininkų draugijos III konferencija. Ji apsvartė SGD darbą praėjusiais metais. Draugija žymiai išaugo, daug pasidarbavo įrengiant priešgaisrines priemones kolūkiuose bei įmonėse ir įstaigose. Kolūkiuose suorganizuotos gaisrininkų komandos, padaryta visa eilė patikrinimų, darbas žymiai pagerintas.

Tačiau SGD darbe yra ir daug trūkumų. SGD instruktorius drg. Jarmalavičius būdavo retas svečias kolūkiuose, nesidomėjo, kokioje padėtyje yra kolūkių priešgaisrinis inventorių. „Počiolnyj trud“ kolūkyje priešgaisrinis inventorių buvo neapsaugo-

tas nuo sugedimo, gulėjo lauke. Daugelyje rajono kolūkių prie sandėlių bei fermų nėra kopėčių, kibirų ir kito priešgaisrinio inventorių. Diskusijose dalyvavęs „Tarybinio artojo“ kolūkiečiai drg. Vaikutis pareiškė, kad priešgaisrinės komandoms kolūkiuose neduodama jokių praktinių nurodymų.

Buvo iškeltas taip pat nepatenkinamas dūmtraukių valytojų darbas; jie dažnai palieka krosnių valymo angas neužtaisytas, kas sudaro gaisro pavojų.

Konferencijoje buvo numatytos priemonės darbo pagerinimui, priimti atitinkami nutarimai.

P. Pupeikis

Pasikalbėjimai mokslo temomis

„Nepaprasti“ dangaus reiškiniai

Tolimoje praeityje, kai žmonės dar nesugebėjo pažinti juos supančio pasaulio, visokie gamtos reiškiniai atrodė jiems antgamtiniai ir paslaptingi. Ryšium su tuo jie darydavo išvadą, kad čia veikia kažkokios fantastinės, paslaptingos jėgos, o patys reiškiniai esą „dangaus ženklai“, pranašaujantieji baisias nelaimes: karą, epidemiją, badą ir t. t.

Liaudies masių tikėjimą „dangaus ženklais“ visuomet rėmė ir stiprino bažnyčios tarnai. Tai buvo naudinga išnaudotojų klasėms, padėdavo joms pavergti liaudies mases. Išnaudotojams tarnauja ir dabartinis buržuazinis „mokslas“, vystantis įvairias antimokslines pažiūras, paliekančias landą klerikalizmui.

Priešingai idealizmui, kuris ginčija galimumą pažinti pasaulį ir netiki žmonių žinių tikrumu, priešakinis materialistinis mokslas, kuris remiasi visa nugalėtinu Markso

—Engelso—Lenino—Stalino mokslu, vadovaujasi tuo, kad pasaulį ir jo dėsningumus galima pilnutinai pažinti. Marksinis filosofinis materializmas laiko, kad mūsų žinios apie gamtos dėsnius, patyrimo, praktikos patikrintos, yra tikros žinios, kad pasaulyje nėra negalimų pažinti daiktų, o tėra tik daiktų, dar nepažintų, kurie mokslo ir praktikos jėgomis neišvengiamai bus atskleisti ir pažinti.

Vadinamieji „nepaprasti“ gamtos reiškiniai, stebinusieji prietaringų žmonių vaizduotę, nesudaro jokios paslapties ir gali būti išsamiai išaiškinti mūsų laikų mokslu.

Apie labiausiai žinomus dangaus reiškinius ir papasakosime skaitytojams.

SAULĖS IR MĖNULIO UŽTEMIMAI

Saulės užtemimas paprastai prasideda nepastebimai—diena atrodo tokia pat šviesi, kaip ir visuomet. Bet jeigu

Gausiai atsilankė rajono darbo žmonės š. m. vasario 10 d. į Zarasų tradicines arklių lenktynes. Jose dalyvavo, be Zarasų rajono, taip pat Dusetų ir Dūkšto rajonų kolūkių eiklieji žirgai—viso 25 žirgai.

Pirmąsias vietas pasidalino Zarasų rajono Stalino vardo kolūkiečio važiotojas B. Šedukis, važiuavęs eržilu „Borisas“, ir Dusetų rajono „Raudonosios vėlavos“ kolūkiečio važiotojas D. Trukleckas, važiuavęs eržilu „Orjol.“ 1600 m distanciją šie žirgai nubė-

Pasibaigė trukiosios 6 dienas miesto šaškių—šachmatų komandinės pirmenybės. Jose dalyvavo LSD „Žalgiris“, „Spartakas“, I ir II vidurinių mokyklų ir artelės „Aušra“ sporto kolektyvų šachmatininkai ir šaškininkai. Į komandų sudėtį įėjo ir moterys.

Po atkaklios kovos laimėjo pirmą vietą ir gavo miesto čempiono vardą LSD „Žalgiris“ kolektyvas. Žalgiriečiai

Slidžių varžybos laikraščio „Pergalės“ taurei laimėti

Š. m. vasario 10 d. įvyko slidinėjimo varžybos rajono laikraščio „Pergalė“ pereinamajai taurei laimėti. Varžybose dalyvavo: taurės laimėtojas „Žalgirio“, „Spartako“ ir „Kolūkiečių“ sporto komandų sportininkai. Varžybose dalyvavo daugiau 30 slidininkų.

Distancijose buvo staigių posūkių, didelių pakilimų ir nusileidimų, kas reikalauja daug jėgos ir ištvėrmės.

Moteryų estafetę pirmoji baigė „Spartako“ komanda.

Jos laikas 1 val 1 min ir 31 sek. Antrąją finišavo „Žalgirio“ komanda. 5 km distancijoje pirmą vietą paėmė žalgirietė L. Bobėnaitė (32 min 20 sek).

Vyrų estafetę 3x5 km pirma baigė „Žalgirio“ komanda per 1 val 16 min 29 sek (V. Kravčikas, P. Tomilovas, I. Šikailovas). Gerai pasirodė jaunas slidininkas V. Kravčikas, kuris pralenkė daugiau patyrusių LSD „Spartakas“ slidininkus.

Antroji estafetę baigė

„Spartako“ komanda. Jos laikas 1 val 27 min 19 sek. (A. Bruzgys, A. Štaras, A. Frolovas).

10 km distancijoje pirmas finišavo V. Bruzgys, antras—Sorokinas (abu žalgiriečiai). LSD „Žalgiris“ komanda surinko 10 taškų, „Spartakas“—16, „Kolūkiečiai“—29.

Tokiu būdu „Žalgirio“ komanda jau trys metai iš eilės iškovoja rajono laikraščio pereinamąją taure.

P. Pavlovas

Arklių lenktynės Zarasuose

go per 2 min 41 sek.

Antroji vieta atiteko Zarasų rajono „Pažangos“ kolūkiečio važiotojui M. Juodvalkiui, važiuavusiam eržilu „Grikas“ (bėgimo laikas 2 min 48 sek), Dusetų rajono „Keturių komunarų“ kolūkiečio važiotojui G. Andrijauskui, važiuavusiam eržilu „Viesulas“ (bėgimo laikas 2 min 51 sek) ir Zarasų rajono Petro Cvirkos vardo kolūkiečio važiotojui V. Skvarčinskui, važiuavusiam eržilu „Tambur“ (2 min 55 sek).

Gerų rezultatų pasiekė taip

pat Puškino vardo, „Tarybinio artojo“, „Pirmūno“ kolūkių važiotojai.

Važiotojai pagal pasiektus rezultatus apdovanoti diplomais ir piniginėmis premijomis.

Lenktynės parodė, kad rajono kolūkiečiai, vystant arklių pajėgumą, pasiekė žymių laimėjimų, palyginus su 1952 m. Išaugo arklių—ristūnų skaičius. 1950 m. lenktynėse dalyvavo 7 eiklieji žirgai, o šiais metais—20.

Z. Vaitkevičius

Miesto šaškių—šachmatų pirmenybės pasibaigus

neturėjo nė vieno pralaimėjimo ir įveikė varžovus gana žymiu santykiu.

Antra vieta atiteko vidurinės mokyklos Nr. 1 sporto kolektyvui, kuris surinko 8 taškus, pralaimėjęs tik „Žalgiriui“.

Trečią vietą gavo vidurinės mokyklos Nr. 2 sporto kolektyvas.

Buvo sužaista eilė įdomių šachmatų partijų, kaip pvz., Urbelytės („Žalgiris“) ir Sul-

tanbekovos (II vid. mokykla), kurią laimėjo Urbelytė.

Neblogai pasirodė ir šaškininkai. Iš sužaistų partijų matyti, kaip yra pakilęs šaškių—šachmatų sporto meistriškumas.

Pirmenybės sukėlė didelį susidomėjimą šio sporto mėgėjų tarpe. Rungtynes kasdien aplankydavo didelis skaičius žiūrovų.

M. Deičas

žesnis už Saulę, jis gali užstoti ją visiškai, nes jis yra arčiau Žemės.

Pilnutinio Saulės užtemimo vaizdas, primenantis Saulės „dingimą“ arba „užgesimą“, sukeldavo senovėje panišką žmonių baimę. Jie matydavo šiame reiškinyje artėjančią visos gyvybės pražūtį.

Tačiau pilnutinis užtemimas (kai Mėnulis visiškai užstoja Saulę) tęsiasi neilgai—ne daugiau kaip 7 minutes. Toliau judėdamas, Mėnulis atidengia vakarinį Saulės kraštą.

Trumpą pilnutinių Saulės užtemimų laiką mokslininkai panaudoja Saulei ir jos karūnai iširti, Žemės atmosferos būklei iširti.

Saulės užtemimų skaičius yra skirtingas įvairiais metais. Saulės užtemimai gali būti pastebimi įvairiose Žemės rutulio vietose. Tie reiškiniai toli gražu neatsitiktiniai, bet pilnutinai dėsningi.

Priešingu atveju, kai Mėnulis praeina už Žemės taip, kad Žemė atsuduria tarp Saulės ir Mėnulio, ant Mėnulio

krenta Žemės šešėlis. Tuomet Mėnulio pilnatis palaipsniui skęsta tamsoje, tapdama tamsiai pilka, kartais su raudonu atspalviu: mes matome Mėnulio užtemimą.

Žinodami, kaip juda Žemė ir Mėnulis, mokslininkai iš anksto apskaičiuoja, kur ir kada galima stebėti Saulės ir Mėnulio užtemimus.

Tarybiniai mokslininkai darbuotojai su profesorium Michailovu priešakyje iš anksto apskaičiuoja visus užtemimus ateinančioms trimis šimtams metų. Artimiausias pilnutinis Saulės užtemimas, kuris bus matomas Tarybų Sąjungos ribose, įvyks 1952 metų vasario 25 d. Jis bus matomas ruože, praeinančiame į šiaurę nuo Ašchabado ir toliau pro Balchašo ežerą Irkutsko linkme.

L. Svetlova

Maskvos Planetarijaus mokslinio-metodinio skyr. vedėja

REDAKTORIAUS PAV. D. MARČENKO